

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.010.07.2018

P/18/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/093 – Finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2017
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Ryszard Litwiniuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/85/2018 z dnia 8 czerwca 2018 r. 2. Marek Dalek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/86/2018 z dnia 8 czerwca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Adamowie, ul. Franciszka Kleeberga 5, 21-412 Adamów (dalej: Urząd lub UG)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Skwarek, Wójt Gminy Adamów od 4 grudnia 2006 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli¹ ocenia, że w latach 2014-2017 Gmina zapewniła finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych (dalej: OSP) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej². Wszystkie finansowane z budżetu Gminy jednostki ochotniczych straży pożarnych (dalej: OSP) brały udział w akcjach ratowniczych. W gminie posiadano rozeznanie co do potrzeb sprzętowych i szkoleniowych OSP oraz liczby ratowników OSP.

Na podstawie badanej próby wydatków ustalono, że zostały one poniesione na cele określone w uchwałach budżetowych Rady Gminy Adamów.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- dokonywaniu zakupów sprzętu i umundurowania dla strażaków OSP bez stosowania obowiązujących w Urzędzie uregulowań wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych dotyczących zakupów i dostaw o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro,
- nieweryfikowaniu spełnienia przez strażaków ochotników warunków udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych, wskutek czego wypłacono ekwiwalent za udział w tych akcjach strażakom, którzy nie posiadali wymaganych szkoleń i/lub badań lekarskich.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Działania gminy na rzecz optymalizacji funkcjonowania jednostek ochotniczych straży pożarnych (OSP)

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2014-2017 na terenie Gminy Adamów funkcjonowały cztery jednostki OSP. Dwie z nich zostały włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 620.

(dalej: ksrq), na czas nieoznaczony: OSP w Adamowie (od 1995 r.) i w Woli Gułowskiej (od 1997 r.). Poza systemem funkcjonowały OSP w Hordzieźce i OSP w Ferdynandowie. W ramach OSP nie zostały wyodrębnione jednostki operacyjno-techniczne.

W Gminie nie powołano gminnych zawodowych straży pożarnych ani terenowej służby ratowniczej. W UG nie zatrudniono też komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej. Koordynacja działań ochrony przeciwpożarowej na terenie Gminy sprawowana była przez Komendanta Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Adamowie.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 24-26, 219-226)

2. Według porozumień w sprawie włączenia do ksrq OSP w Adamowie i OSP w Woli Gułowskiej³, jednostki te realizowały podstawowe zadania ratownicze. W zakresie utrzymania stanu gotowości bojowej jednostek wskazano m.in., że:

- Wójt został zobowiązany do utrzymania samochodów pożarniczych w pełnej sprawności technicznej, zabezpieczenia paliwa i środków pianotwórczych, utrzymania normatywnego wyposażenia strażaków ochotników oraz środków łączności radiowej dla jednostek, pokrycia kosztów związanych z eksploatacją pojazdów i sprzętu oraz delegowania członków OSP na szkolenia;
- Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) w Łukowie zobowiązany był do przekazywania nieodpłatnie technicznie sprawnego, zbędnego dla potrzeb PSP, sprzętu i urządzeń oraz do bezpłatnego prowadzenia szkoleń, ćwiczeń i doskonalenia zawodowego członków OSP;
- jednostki OSP zobowiązane były do przeznaczania środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa na cele związane z podnoszeniem gotowości bojowej.

W zasadach podejmowania akcji ratowniczych ustalono m.in., że jednostka powinna stawiać się na dźwięk syreny alarmowej załączanej drogą radiową z Powiatowego Stanowiska Kierowania PSP w Łukowie. OSP zobowiązana została do przekazywania min. raz w tygodniu drogą radiową lub telefonicznie informacji o stanie gotowości bojowej i sprawności urządzeń radiowych, informowania każdorazowo o wycofaniu, a następnie wprowadzeniu do podziału bojowego sprzętu.

Dane zawarte w porozumieniach dotyczące wyposażenia i procedur powiadamiania były zgodne z danymi ujętymi w planie ratowniczym (wojewódzkim i powiatowym). Dla jednostek OSP określono dobową gotowość operacyjną.

(dowód: akta kontroli str. 17-23, 227-234)

3. W badanym okresie wzrosła liczba członków OSP z 157 w 2014 r. do 186 w 2017 r. Natomiast zmalała liczba strażaków ochotników biorących bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, odpowiednio z 87 do 62. Na koniec 2017 r. uprawnionych do udziału w akcjach było 25 strażaków OSP Adamów, 20 – OSP Wola Gułowska, 10 – OSP Hordzieźka, siedmiu – OSP Ferdynandów.

Według wyjaśnienia Wójta Gminy, malejąca liczba osób mogących brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych to efekt profesjonalizacji działań ratowniczo-gaśniczych, ale także czynników społecznych. Od ochotnika wymagane jest ukończenie szkolenia podstawowego dla strażaków ratowników OSP, które obecnie wynosi 126 godzin szkolenia teoretycznego i praktycznego, organizowanego przez Państwową Straż Pożarną. Ukończenie szkolenia z oceną pozytywną wiąże się

---

³ Porozumienie z 1 stycznia 1995 r. zawarte pomiędzy Komendantem Powiatowym PSP w Łukowie, UG Adamów oraz OSP w Adamowie, porozumienie z 15 kwietnia 1996 r. zawarte pomiędzy Komendantem Powiatowym PSP w Łukowie, UG Adamów oraz OSP w Woli Gułowskiej. Porozumienia zmienione zostały aneksami z 30 grudnia 2010 r.

z zaliczeniem przejścia przez komorę dymową w aparatach powietrznych oraz egzaminu końcowego. Dla wielu kursantów bariera psychologiczna czy sprawność fizyczna wpływa na brak oceny pozytywnej z zaliczenia tzw. „komory dymowej”. Naturalnie maleje liczba wyszkolonych strażaków z uwagi na wiek i predyspozycje zdrowotne. Młodzi członkowie znajdują pracę i zakładają rodziny poza terenem gminy, ewentualnie przyjeżdżają na sobotę i niedzielę z pracy.

(dowód: akta kontroli str. 6-16, 219-226)

4. Z prowadzonej w UG ewidencji szkoleń członków OSP wynika, że na dzień 22 czerwca 2018 r. ratownicy z OSP Adamów i Wola Gułowska posiadali przeszkolenie spełniające standardy wyznaczone przez komendanta głównego PSP. W OSP Hordzieżka i Ferdynandów przeszkolenie pożarnicze posiadało odpowiednio 10 i 11 strażaków. Wójt Gminy wyjaśnił, że pierwszeństwo udziału w szkoleniach mają kandydaci w jednostkach należących do ksrg, ponadto liczba przeszkolonych strażaków ochotników maleje z powodu wyjazdu poza teren Gminy młodych członków OSP w poszukiwaniu pracy.

W okresie objętym kontrolą na szkolenia członków OSP wydatkowano 28,2 tys. zł (4,4 tys. zł w 2014 r., 5,5 tys. zł w 2015 r., 12,6 tys. zł w 2016 r. oraz 5,7 tys. zł w 2017 r.). Sfinansowano udział strażaków ochotników w szkoleniach m.in. z zakresu udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej i podstawowych działań przeciwpożarowych.

(dowód: akta kontroli str. 27-38, 161-164)

5. W prowadzonej w Urzędzie Gminy ewidencji środków trwałych i wyposażenia ujęte zostały składniki majątku przekazanego OSP w formie bezumownej, w tym budynki, środki transportu, urządzenia techniczne. Szczegółowość prowadzonych w Gminie ewidencji pozwalała ustalić stan wyposażenia poszczególnych jednostek OSP. Wartość środków trwałych i wyposażenia ujętych w ww. ewidencji, na 31 marca 2018 r. wyniosła 1.790,1 tys. zł. Kontrolę nad przekazanymi składnikami majątku sprawowano m.in. poprzez dokonywanie corocznej ich inwentaryzacji.

(dowód: akta kontroli str. 39-45, 99-123)

6. Według wyjaśnienia Wójta Gminy, w celu zachęcenia mieszkańców do społecznej działalności ratowniczej w jednostkach OSP, organizowano spotkania uczniów szkół z członkami OSP w formie pogadanek, pokazów sprzętu używanego w akcjach ratowniczo-gaśniczych, promowano też działalność ratowniczą poszczególnych jednostek. Gmina organizowała imprezy masowe, na których prezentowano posiadany sprzęt i wyposażenie OSP oraz przeprowadzano pokazy działań ratowniczych strażaków ochotników. W 2017 r. Gmina była współorganizatorem zawodów sportowo-pożarniczych z udziałem strażaków ochotników z sąsiednich gmin. Zawody te odbywały się na obiektach sportowych z udziałem licznej publiczności.

(dowód: akta kontroli str. 46-47)

7. O dotacjach otrzymanych przez OSP z innych źródeł oraz wpływach z dochodów z firm ubezpieczeniowych Gmina dowiadywała się współfinansując zakupy dokonywane przez OSP. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że jako płatnik dokonuje zapłaty za część faktury, po potrąceniu przyznanych i zapłaconych dotacji dla danej jednostki OSP z innych źródeł. Gmina nie otrzymuje ww. dotacji, więc prowadzenie ich rejestru w UG było zbędne.

(dowód: akta kontroli str. 48-80, 235-240)

8. Plan wydatków na funkcjonowanie jednostek OSP ustalano na podstawie przedkładanych przez OSP planów działalności, uchwalanych podczas zebrania sprawozdawczych członków. Plany działalności zawierały zapotrzebowania

rzeczowe, bez określania kwot ich zakupu. Urząd dokonywał analizy potrzeb OSP oraz możliwości finansowych gminy.

W okresie objętym kontrolą plan wydatków w rozdziale 75412-Ochotnicze straże pożarne ustalony został w kwotach:

- w 2014 r. – 118,0 tys. zł, z czego wykorzystano 90,5 tys. zł (76,7%), na wydatki bieżące, m.in. zakup materiałów i wyposażenia (24,9 tys. zł, energii (17,6 tys. zł), usług (17,8 tys. zł);
- w 2015 r. – 143,0 tys. zł, z czego wydatkowano 109,7 tys. zł (76,7%), na wydatki bieżące, tj. m.in. zakup materiałów i wyposażenia (36,3 tys. zł), energii (20,2 tys. zł), usług (16,7 tys. zł);
- w 2016 r. – 124,0 tys. zł, z czego wykorzystano 110,9 tys. zł (89,4%), na wydatki bieżące, m.in. zakup materiałów i wyposażenia (29,9 tys. zł), energii, (16,7 tys. zł), usług pozostałych (27,7 tys. zł);
- w 2017 r. – 424,5 tys. zł, z czego wykorzystano 383,3 tys. zł (90,3%). Kwotę 232,0 tys. zł (100% planu) stanowiły dotacje na dofinansowanie zadań inwestycyjnych OSP (tj. zakup samochodu i termomodernizację remizy). Wydatki bieżące poniesione bezpośrednio przez UG na finansowanie OSP wyniosły 115 tys. zł, a majątkowe 36,3 tys. zł. Wydatki majątkowe poniesiono na modernizację strażnicy OSP Adamów i OSP Hordzieżka.

Źródłem finansowania ww. wydatków były dochody własne j.s.t. oraz pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Lublinie w kwocie 230 tys. zł na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego.

Wg wyjaśnienia Skarbnik Gminy, niewykonanie planu wydatków wynikało z trudności w zaplanowaniu rzeczywistych kwot wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 81-98, 211-218, 241)

W UG nie opracowano procedur ustalających zasady wydatkowania środków dla jednostek OSP. Nie ustalono trybu i zasad udzielania dotacji dla OSP, gdyż – wg wyjaśnienia Wójta Gminy – środki finansowe w formie dotacji są przekazywane jednostkom OSP sporadycznie.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Zarządzeniem Nr 69/12 z dnia 31 grudnia 2012 r. Wójt Gminy wprowadził podstawowe normy zużycia paliw płynnych dla pojazdów samochodowych i sprzętu silnikowego, stanowiących wyposażenie jednostek OSP na terenie Gminy Adamów. Za podstawę tych norm przyjęto dane określone w zarządzeniu Komendanta Głównego PSP w sprawie gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych PSP oraz dane producentów z instrukcji obsługi urządzeń. Ustalono normy zużycia paliw odnosiły się do: normy eksploatacyjnej (l/100 km), normy pracy na postoju (l/min) oraz normy rozruchu silnika.

W okresie objętym kontrolą OSP złożyły 28 rozliczeń paliwa (za okresy kwartalne lub półroczne). Badanie ośmiu rozliczeń (29%) wykazało, że zużycie paliwa rozliczano zgodnie z normami ustalonymi w zarządzeniu Wójta Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 124-142)

W okresie objętym kontrolą, Gmina poniosła wydatki na badania lekarskie strażaków ochotników w kwocie 6,9 tys. zł, w tym: 500 zł w 2014 r., 300 zł w 2015 r., 4,5 tys. zł w 2016 r. oraz 1,6 tys. zł w 2017 r. Na podstawie analizy dokumentów dotyczących badań lekarskich strażaków ochotników biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, stwierdzono, że ważnych badań nie miało sześciu strażaków (z OSP Adamów, Wola Gułowska i Hordzieżka). Ewidencja badań lekarskich strażaków w UG prowadzona była w formie elektronicznej, na podstawie zaświadczeń o przeprowadzonych badaniach przedkładanych przez strażaków.

(dowód: akta kontroli str. 27-38)

Stawki ekwiwalentu pieniężnego dla członków jednostek OSP, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych organizowanych przez PSP lub Gminę, ustalone zostały uchwałą Rady Gminy Adamów Nr XX/127/12 z 30 listopada 2012 r. w wysokości: 12 zł za godzinę udziału w działaniach ratowniczych oraz 8 zł za godzinę udziału w szkoleniach pożarniczych. Poniesione przez Gminę wydatki na ten cel wyniosły w 2014 r. 11,6 tys. zł, w 2015 r. – 17 tys. zł, w 2016 r. – 13,4 tys. zł, w 2017 r. – 23,8 tys. zł.

W latach 2014–2017 dokonano 25 rozliczeń ekwiwalentu pieniężnego dla członków jednostek OSP, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych. Badanie dokumentacji siedmiu rozliczeń na kwotę 19,5 tys. zł wykazało, że ekwiwalenty za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach naliczono zgodnie ze stawkami określonymi w ww. uchwale Rady Gminy. Udział w zdarzeniach ratowniczo-gaśniczych był potwierdzany przez KP PSP w Łukowie. W UG nie weryfikowano natomiast spełnienia przez strażaków ratowników warunków udziału w akcjach, wskutek czego wypłacono ekwiwalent w łącznej kwocie 1.116 zł dziewięciu strażakom ochotnikom (czterem z OSP Adamów, jednemu z OSP Wola Gułowska i czterem z OSP Hordzieżka), niemającym aktualnych badań lekarskich lub przeszkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 38, 143-160, 165, 210, 245-264, 267-413)

W 2017 r. z budżetu Gminy udzielono OSP dwóch dotacji w kwocie 232 tys. zł, z tego 230 tys. zł na dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Woli Gułowskiej oraz 2 tys. zł na remont budynku remizy OSP w Hordzieżce. Dotacje udzielone zostały na podstawie umów, zawartych zgodnie z art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Jednostki OSP złożyły rozliczenia dotacji w terminach określonych w umowach w sprawie ich udzielenia. Dotacje zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 38)

9. W badanym okresie w UG obowiązywał regulamin udzielania zamówień publicznych na zakupy, dostawy i roboty budowlane finansowane ze środków publicznych o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro, wprowadzony zarządzeniem Wójta Gminy Nr 53/14 z dnia 3 lipca 2014 r. (dalej: regulamin udzielania zamówień publicznych). Stwierdzono, że zakupu umundurowania i sprzętu dla jednostek OSP dokonywano z pominięciem zasad określonych w ww. regulaminie, dotyczących rozeznania rynku.

W 2017 r. Urząd Gminy w Adamowie przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na dostawę średniego samochodu pożarniczego dla OSP w Woli Gułowskiej. Postępowanie przeprowadzone zostało zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵. W jego wyniku wybrano ofertę wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę (730,6 tys. zł). Zakup samochodu został sfinansowany z zaciągniętej przez Gminę pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (230 tys. zł), dotacji kserg (400 tys. zł), dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (100 tys. zł) i środków własnych OSP (0,6 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 165-198)

10. Wydatki poniesione w latach 2014-2017 na funkcjonowanie OSP (dotacje, remonty, zakup umundurowania, sprzętu przeciwpożarowego oraz ekwiwalenty

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych i szkoleniach)⁶ wyniosły w: OSP Adamów – 100,4 tys. zł; OSP Wola Gułowska – 292,9 tys. zł; OSP Hordzieżka – 15,4 tys. zł; OSP Ferdynandów – 29,7 tys. zł. Wszystkie jednostki OSP były dysponowane do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Ilość wyjazdów wynosiła odpowiednio: 120, 51, 10 oraz 8.

(dowód: akta kontroli str. 14, 242-244)

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że UG nie posiada informacji o sytuacjach w których jednostki OSP z terenu Gminy zostały zadysponowane przez PSP w Łukowie do akcji ratowniczej, a z różnych względów nie mogły tej akcji podjąć. Przy finansowaniu OSP Gmina kierowała się częstotliwością wyjazdów poszczególnych OSP do akcji ratowniczo-gaśniczych. Aktywność OSP wpływała pośrednio na wysokość kwot wydatków bieżących poniesionych na tę działalność. Najbardziej aktywne były jednostki OSP Adamów i Wola Gułowska. Dla tych jednostek obowiązują podwyższone wymagania dotyczące wyposażenia, obsady osobowej i wyszkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 24)

11. Wg przedłożonej w UG dokumentacji, Komenda Powiatowa PSP w Łukowie w latach 2014-2017 przeprowadziła osiem inspekcji w OSP, wszystkie w jednostkach włączonych do ksrq. Urząd Gminy otrzymywał informacje o nieprawidłowościach stwierdzonych w OSP w wyniku inspekcji, nie dostawał natomiast protokołów z tych inspekcji⁷. W wyniku przeprowadzonych czynności w OSP Adamów stwierdzono brak aktualnych badań sprzętu (detektora wielogazowego) oraz braki w dokumentacji. W OSP Wola Gułowska stwierdzono brak aktualnego dopuszczenia i atestu serwisu producenta odnośnie badań miernika wielogazowego. W okresie objętym kontrolą Komenda Powiatowa OSP w Łukowie nie przeprowadzała inspekcji w OSP niewłączonych do ksrq (Hordzieżka i Ferdynandów).

(dowód: akta kontroli str. 199-207, 414-419)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wyplacono ekwiwalent w kwocie 1.116 zł za udział dziewięciu strażaków ochotników z OSP w działaniach ratowniczo-gaśniczych, pomimo że strażacy ci nie posiadali aktualnych badań lekarskich i/lub szkoleń pożarniczych. Sześciu strażaków nie miało ważnych badań, dwóch – badań i szkoleń, jeden – szkolenia, w tym:

- czterech strażaków z OSP Hordzieżka biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych w II półroczu 2015 r. nie posiadało ważnych badań lekarskich, a jeden – dodatkowo nie miał przeszkolenia pożarniczego,
- jeden strażak z OSP w Woli Gułowskiej biorący udział w akcji ratowniczo-gaśniczej w I półroczu 2016 r. nie miał ważnych badań lekarskich,
- dwóch strażaków z OSP Adamów, biorących udział w akcjach w 2017 r. nie posiadało ważnych badań, jeden – badań i szkolenia pożarniczego, jeden – szkolenia.

Zgodnie z art. 19 ust. 1b ustawy o ochronie przeciwpożarowej, bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 65 lat, posiadający aktualne

⁶ W Urzędzie Gminy nie prowadzono ewidencji wydatków w podziale na poszczególne OSP.

⁷ Na podstawie protokołów przedłożonych przez OSP w Woli Gułowskiej ustalono, że w wyniku inspekcji przeprowadzonych w latach 2015-2017, jednostka ta otrzymała odpowiednio: 4, 4 i 5 pkt w skali od 2 do 5 pkt.

badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze.

Art. 32 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy stanowi, że gmina ma obowiązek ponoszenia kosztów okresowych badań lekarskich strażaków OSP. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych⁸, badania przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez wójta właściwego ze względu na siedzibę ochotniczej straży pożarnej.

Wójt Gminy wyjaśnił, że kwestia nieposiadania badań lekarskich przez strażaków to błąd, który winien być natychmiast usunięty. Za skład osobowy obsad w akcjach ratowniczo-gaśniczych odpowiada dowódca jednostki, który nie powinien dopuszczać osób niespełniających tych kryteriów.

(dowód: akta kontroli str. 259-260, 265, 420)

2. W latach 2014-2017 dokonano zakupów sprzętu i wyposażenia dla jednostek OSP na kwotę 56.428,57 zł, bez stosowania zasad określonych w regulaminie udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 30 tys. euro.

Zgodnie z § 2 ust. 6 regulaminu udzielania zamówień publicznych, udzielenie zamówienia o łącznej wartości nieprzekraczającej 10 tys. zł, jest możliwe po przeprowadzeniu rozeznania rynku, w szczególności poprzez porównanie cen zamawianego asortymentu na podstawie ofert w internecie, odpowiedzi wykonawców na zapytania ofertowe, rozmów telefonicznych z wykonawcami (notatka służbowa). Z rozeznania rynku należy sporządzić protokół.

Wójt wyjaśnił, że głównym sprzedawcą umundurowania i podstawowego sprzętu gaśniczego finansowanego przez Gminę był Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP. Jednostki OSP na początku każdego roku kalendarzowego składały wnioski o dofinansowanie zakupów umundurowania i sprzętu do ww. Zarządu. Należność do zapłaty była pomniejszana o kwoty dofinansowania dotacją z MSWiA lub z dochodów firm ubezpieczeniowych. Jak podał Wójt, ceny w Związku były niższe od cen w firmach prowadzących handel tymi artykułami. Dokonywany był przegląd ofert. Z tego przeglądu nie sporządzano wydruków, nie tworzono też dokumentacji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 208-209, 243-244)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

1. Wypłacanie ekwiwalentu za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych strażakom, spełniającym wymagania udziału w tych akcjach.
2. Udzielanie zamówień na dostawy i roboty budowlane dla jednostek OSP o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro, zgodnie z regulaminem udzielania zamówień publicznych.

⁸ Dz. U. Nr 210, poz. 1627.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 26 września 2018 r.

Kontrolerzy:
Ryszard Litwiniuk
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

Marek Dałek
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis